

Тараклийски държавен университет "Григорий
Цамблак", Р. Молдова

Редактори:

д-р Мария Паслар

ТДУ „Гр. Цамблак“

проф. д-р Радослав Радев

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Резензент:

проф. д-р Сава Василев

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

На корицата: „Организиране на пространствата“ -
худ. Станислав Лазров

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Мостове и крепости на смысла : Литературно-критически статьи и
интерпретации на южнославянская роман от 20 век / Марина Владева
Цорданова ; Тараклийский държавен ун-т "Григорий Цамблак". – Кахул :
Б. и., 2012 (Tipogr. "Centrografic" SRL). – 113 р.

ISBN 978-9975-9862-5-0.

82/821.0

B 57

Съдържание:

Уводни думи.....	5
Екзистенциалната самота и изначална обреченост на человека в романите “Антихрист” на Ем. Станев и “Дервишът и смъртта” на Меша Селимович.....	7
“Мостът на Дрина” и “Антихрист” – срещи и разпознавания.....	41
Конститутивност на символите <i>мост</i> и <i>път</i> в романите „Мостът на Дрина” на Иво Андрич и „Антихрист” на Емилиян Станев.....	54
Актуалност на модела “пия-пея-играя” в “Мостът на Дрина” на Иво Андрич.....	69
“Травнишка хроника” на Иво Андрич: в бездните на историята.....	79
Социалният ренегат, мечтателят и разбойника в “Крепостта” на Меша Селимович.....	91
Енергийните пространства в “Крепостта” на Меша Селимович.....	98
Преселенията като натрапен избор в “Преселения” (кн. 1) на Милош Църнянски.....	106
Номинации и (раз)припознавания в “Преселения” (кн. 1) на Милош Църнянски.....	117

На Станислав, който нарисува света ми...

Уводни думи

Предложените в сборника статии са плод на различни интерпретаторски размишления, осъществени в периода 2006-2011 г. Те са резултат от дълготраен интерес в областта на южнославянското сравнително литературознание и от желанието да се обхванат разнородните художествени пулсации в белетристиката на Балканите от XX век. Особено изследователско любопитство провокират романовите експерименти на три крупни писателски фигури, принадлежащи към литературните традиции на бивша Югославия: Нобеловия лауреат Иво Андрич, изследователя и модерния философ на Босна Мехмед (Меша) Селимович и новатора-емигрант Милош Църнянски. От българска страна в обсега на анализационните наблюдения попада Емилиян Станев, чиито романи се превръщат в мостове на смисъла и на срещата между отделните южнославянски литератури. Някои от включените в сборника статии са публикувани в традиционните двуезични сборници, реализирани от ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” и Философския факултет на Университета в град Ниш, Р. Сърбия; други са представени на балканистични, славистични и юбилейни конференции и кръгли маси. Целта на тяхното събиране в общото пространство на сборника е отделните произведения да бъдат обгледани и осмислени в синхрония, да се очертаят релефно горещите точки на допиране и раздалечаване на конкретните текстове от относително хомогенната ос на историческия роман, да се открии специфичния авторов глас в многогласния оркестър на южнославянската белетристика през изминалото столетие. Всъщност мостовете на Андрич, крепостите на Селимович, преселенията на Църнянски и пътищата на Емилиян-Станевите герои създават един

богат на символи свят, описващ кривулиците на душата, устремена към себе-и-светопознанието и към горчивите плодове на истината, без които човешката екзистенцията се лишава от основанията си. Изследвайки личността на плоскостите на историята, южнославянските белетристи осъществяват прецизен социокултурен разрез на отделните й слоеве, достигайки до дълбинните смысли на отделните исторически процеси и тяхното рефлексивно ехо върху човека, захвърлен в студените й бездни. Балканите като територия на човешката уязвимост и беззащитност и същевременно като място на славянската съборност и регенерираща сила на духа: това е общия топос на произведенията в предложенияя сборник. В хронологичен аспект интерпретираните текстове са обърнати към миналото, приютило в себе си кълновете на вечно живата сегашност.

д-р Марина Владева